

۲۰۲۲/۰۳/۳۰

طارق ارسلانی

آیا تحصیل دوشیزگان افغان قربانی اختلافات ذات البینی طالبان گردید؟

تا کنون پاسخ قانع کننده به این پرسش که چه چیزی مقامات طالبان را واداشت تا خلاف وعده های مکرر دفعتهاً در صبح آغاز سال تعلیمی تصمیم بر مسدود ساختن دروازه های مکاتب دخترانه بگیرند، داده نشده است. اگر قرار بود که طالبان مانع بازگشایی دروازه های مکاتب دخترانه شوند، میتوانستند که این تصمیم خود را یک هفته قبل و یا هم حتی یک روز قبل به منصفه اجرا در آورند؛ اما همچو اقدامی دفعتهاً و در زمانی که دوشیزگان تا پشت دروازه های مکاتب رسیده بودند (و یا هم داخل صنفها گردیده بودند) بسیار سوال برانگیز است؛ آنهم در حالیکه یکماه قبل دروازه های پوهنتون که محیط مختلط تر از مکاتب است، بروی دختران باز گردید. اگر اتفاقات چند روز قبل از تصمیم مسدود شدن مکاتب دخترانه را کنار هم بگذاریم، شاید به سوالی که در آغاز مطرح گردید پاسخی دریا بیم:

-ویدیوی در میدیا نشر گردید که طالبان را در حال دستگیری شخصی که خود را برادر مولوی علم گل حقانی (رئیس ریاست پاسپورت) معرفی میکند، نشان میدهد. در این ویدیو ظاهراً چند مرد و زن در یکی از هوتلهای شهر کابل محفل پایکوبی و میخواره گی را براه انداخته اند. ماشین تبلیغاتی طالبان دستگیری این شخص را از حد معمول بزرگتر جلوه دادند و حتی ملا برادر که کمتر سخن بر زبان می آورد، نیز اظهار داشت که: "به مجرم اشد جزا داده خواهد شد." در پی نشر این ویدیو مولوی علم گل حقانی نیز از وظیفه سبکدوش گردید. مبلغین طالبان در ظاهر چنین نشان میدادند که برعکس حکومت خلف، قانون بر همه یکسان تطبیق میگردد حتی اگر متخلف وابسته به گروه خودشان هم باشد. اما سر و صدای بیش از حدی که از این قضیه ایجاد گردید حدسیاتی را تقویت بخشید که این مسأله شاید هم در اصل خود بیشتر سیاسی بوده باشد تا جرمی؛ خاصتهاً با در نظر داشت این مطلب که "متخلفین" متعلق به گروه حقانی و "مبلغین" مربوط به شورای کویته بودند.

-تقریباً همزمان با قضیه برادر علم گل حقانی، شخص ماجراجویی به اسم "حمید خراسانی" که آمر امنیت ولایت پنجشیر بود، در ضمن مصاحبه های والی ولایت را متهم به فساد نموده خواستار برطرفی موصوف گردید. "حمید خراسانی" که در دوران حکومت گذشته نیز گاهگاهی با براه انداختن سرو صدا توجه را بخود جلب میکرد، با رویکار آمدن "امارت" دفعتهاً دستار سیاه به سر و از گریبان گروه حقانی سر بدر آورد و از طریق همین ارتباطات به آمریت امنیت ولایت پنجشیر مقرر گردید. "حمید خراسانی" حتی ویدیوی را بزبان پشتو بنشر سپرد و در آن مستقیماً از "امیر المؤمنین طالبان" تقاضای برطرفی والی ولایت را نمود. در پی بالاگرفتن جنجالهای والی و آمر امنیت ولایت، آوازه های از برطرفی "حمید خراسانی" پخش گردید. با آنکه موصوف در آخرین ویدیوی که بنشر سپرد با اطمینان و قاطعیت اظهار نمود که کسی صلاحیت عزل وی را ندارد و وی ("حمید خراسانی") تنها از "خلیفه سراج الدین حقانی" متابعت مینماید، اما

ستاره اقبال موصوف افول نمود و از کار برکنار گردید. باز هم حساسیت مسأله در اینکه رقیب "حمید خراسانی" در این ماجرا (والی ولایت) از افراد نزدیک به ملا برادر از اعضای شورای کویته میباشد.

-درست در همین ایام مقامات طالبان اعلان نمودند که برای نخستین بار از آغاز بقدرت رسیدن، مجلس بزرگی بحضور امیرالمونین، ملا هیت الله، در قندهار برگزار و جلسه شورای وزیران طالبان در عقب درهای بسته و در تحت ریاست امیرالمونین دائر میگردد. قرار اظهارات مقامات طالبان، در این جلسه تصامیم بسیار مهم اتخاذ خواهد گردید. ولی در عین زمان بعضی منابع انعقاد این جلسه را ناشی از افزایش اختلافات درون گروهی طالبان میدانستند. حدسیاتی موجود بود که در جلسه قندهار تغییراتی نیز در شورای وزیران طالبان رونما خواهد گردید که بیشتر این تغییرات متوجه محدود نمودن صلاحیتهای "شبکه حقانی" خواهد بود.

گروه طالبان سخت پایبند به "راز داری" و "پنهان کاری" درون گروهی میباشد که تاجایی نیز در این کار موفق بوده اند. اسرار و معاملات داخلی گروه طالبان خیلی اندک به بیرون سرایت نموده است. طالبان توانستند تا چندین سال مرگ رهبر خود، ملا عمر، را مخفی نگهدارند و حتی بر شبهات مرگ امیرالمونین فعلی خود، ملا هیت الله، نیز سرپوش گذاشته اند. با آنکه مقامات طالبان بصورت رسمی موجودیت هر نوع اختلاف درون گروهی را تکذیب نموده اند، ولی از دیر زمانی حدس و گمان های از اختلافات شدید میان "شورای کویته" و "شبکه حقانی" موجود بوده است*. مقامات غربی و حکومت قبلی افغانستان از "شبکه حقانی" منحنیث یک گروه خشن "افراطی" با روابط نزدیک به "آی اس آی" یاد مینمودند که مسؤلیت بیشترین حملات خونبار را در پایتخت بعهدہ داشتند؛ برعکس از "شورای کویته" یک تصویر "معتدلتر" ارائه گردیده است. بدرستی واضح نیست که تقسیم قدرت میان گروه طالبان به کدام معیار صورت گرفته باشد، ولی با در نظر داشت اینکه "شورای کویته" سرپرستی دفتر قطر و مسؤلیت مذاکرات با امریکائیان را عهده دار بودند و بالمقابل "شبکه حقانی" ماشین جنگی طالبان (بشمول ۱۰۵۰ انتحاری طالبان) را به پیش میبردند، پس میتوان نتیجه گرفت که مسائل مربوط به سیاست خارجی به عهده "شورای کویته" و مسؤلیت امنیت داخلی به "شبکه حقانی" واگذار شده است. این حدس از آنجهت نیز تقویت میگردد که "ملا متقی" عهده دار وزات خارجه و "سراج الدین حقانی" بحیث سرپرست وزارت داخله امارت طالبان گماشته شده اند. "شورای کویته" که خود را وارث بالاستحقاق "امارت قبلی" میداند، خواستار سهم و اختیارات بیشتر در "امارت فعلی" میباشد. اما "شبکه حقانی" تصرف بدون خونریزی کابل و برقراری نظم و امنیت را منحنیث بزرگترین دستاورد خود به رُخ همگان میکشد؛ در مقابل تلاشها و رفت و آمدهای مکرر "ملا متقی" در این هفت ماه همچنان ناکام مانده است و احتمالاً عدم حضور موصوف در جلسه قندهار نیز ناشی از عدم رضایت رهبران طالبان از فعالیت های سیاسی وی بوده باشد. ناکامی فعالیت های گروه "معتدلتر" که امارت را حق مسلم خود میداند و برعکس موفقیت گروه "افراطی" که حمایت "آی اس آی" را نیز باخود دارد، معادله قدرت را در "امارت طالبان" مغلقت میسازد.

اگر به جواب پرسشی که در آغاز مطرح گردید برگردیم، احتمالات ذیل را میتوان در نظر گرفت:

- با مسدود نگهداشتن مکاتب دختران "شبکه حقانی" میخواهد تا "شورای کویته" را جهت کسب امتیازات بیشتر تحت فشار قرار دهد

- با مسدود نگهداشتن مکاتب دختران "شورای کویته" میخواهد تا "شبکه حقانی" بیشتر تجرید شود تا در صورت یک رویارویی احتمالی نظامی در آینده دست بالاتر و موقعیت بهتر داشته باشد

بدرستی روشن نیست که اختلافات داخلی طالبان تا چه حد در اتخاذ تصمیم اخیر شان نقش داشته بوده باشد، اما متأسفانه در کشور ما اکثراً مسائل مهم حیاتی قربانی رقابتها، کشمکش ها، و زدوبند های سیاسی میگرددند و بعید نیست که بازگشائی

مکاتب دختران نیز قربانی همچو اختلافات گردیده باشد؛ که در آنصورت مشکل بوجود آمده در پی یک "جورآمد سیاسی" حل خواهد شد نی "فتوای شرعی".

طارق ارسلانی - ایالت ورجینیا ، امریکا

* در این اواخر نشانه های از موجودیت گروه سوم در میان طالبان به رهبری ملا یعقوب فرزند ملا عمر و وزیر دفاع طالبان بنظر میخورد. ملا یعقوب از نفوذ و اعتبار زیاد میان طالبان برخوردار است اما تا هنوز موقف موصوف در رقابت میان "شورای کویته" و "شبکه حقانی" روشن نیست.

برای مطالب دیگر طارق ارسلانی روی عکس کلیک کنید

